

Undervisnings- miljøvurdering på Margrethe Reedtz Skolen 2014

Afviklet på Margrethe Reedtz Skolen i marts 2014
Spørgsmål af Anette Næsted Nielsen og Morten Mosgaard
Tekst og grafik af Morten Mosgaard

Indledning

Som skole i Danmark er vi forpligtet til, mindst hvert 3. år, at afvikle en såkaldt undervisningsmiljøvurdering (UMV). En undersøgelse, hvor alle elever har mulighed for, at give udtryk for hvordan de trives på skolen. Der findes flere måder at afvikle en sådan undersøgelse på, hvoraf en af disse er termometeret på DCUM.dk (Dansk Center for Undervisningsmiljø). Undersøgelsen består som udgangspunkt af en række spørgsmål, hvor eleverne kan vælge mellem tre til fem svarmuligheder.

Dette er den første udgave af en UMV lavet på Margrethe Reedtz Skolen siden vores åbning i august 2012. Vi har valgt at udvikle vores egen version af undersøgelsen, frem for at bruge eks. DCUMs løsning. Det gør vi for at sikre, at de spørgsmål der bliver stillet passer til de elever vi har, og kan os hjælpe til at styrke vores allerede igangsatte arbejde med udviklingen af skolen. Selv om vi er en lille skole og selv om vi synes, at vi hver dag sikrer os at vi hele tiden har alle med, kan en undersøgelse som denne stadig åbne op for, nye gode snakke om hvordan vi sikrer alles trivsel.

En UMV består af fire elementer, hvor denne rapport er resultatet af første element; en kortlægning af elevernes undervisningsmiljø. Herefter følger en nærmere undersøgelse af udvalgte områder, konkrete handlingsplaner for forbedringer af disse udvalgte områder og til sidst en opfølgning af handlingsplanerne, for at se om indsatsen har gjort en positiv forskel.

At stille spørgsmål er én ting, men dér hvor den helt store gevinst ligger for en undersøgelse som denne, er at samtale om svarene og finde frem til forbedringer. Denne rapport skal derfor blot ses som første skridt i et længere forløb, hvor vi på Margrethe Reedtz Skolen zoomer ind på elevernes trivsel i hverdagen på skolen. Undersøgelsen har allerede dannet grobund for gode og lærerige samtaler blandt personalet, men også i klassesiden ude i den enkelte klasse.

Vi håber at I vil synes godt om vores undersøgelse.

På vegne af Margrethe Reedtz Skolen

Morten Mosgaard
Skoleleder

Om undersøgelsen

Det er næppe gået nogens næse forbi, at et begreb som kommunikation er på manges læber nu om dage. Hvad vi siger, inspirerer ofte til hvad andre svarer, og derfor kan man roligt antage, at ord hænger sammen i en lang tråd påvirket af hinanden. Det er netop denne bevidsthed der ligger til grund for vores valg af metode til denne UMV. Enhver forsker ved, at ens valg af metode også påvirker det resultat man får. Det er derfor vigtigt inden man laver en UMV, nøje at overveje hvordan man får mest ud af undersøgelsen. Disse overvejelser vil jeg her forsøge at gøre rede for.

I DCUM's termometer er der 37-40 spørgsmål fordelt på flere kategorier, som eleverne kan besvare elektronisk. Det mener vi i vores sammenhæng er alt for mange spørgsmål, samtidig med at vi i vores første undersøgelse på skolen har et ønske om, at sætte en retning for hvad vi gerne vil i dialog med eleverne om. Vi har valgt at tage udgangspunkt i idéen om at lade eleverne svare på spørgsmål enkeltvis uden dialog. Dog med den afvigelse at 0. og 1. klasse fik læst spørgsmålene højt, og derefter i enkelte tilfælde, fik hjælp af en lærer til at finde det rigtige svar for eleven. Vi har i denne proces forsøgt at forholde os så neutralt til det enkelte barn som muligt, i håb om vores tilstedeværelse ved undersøgelsen ikke ville påvirke elevens svar.

Der er både fordele og ulemper ved at lade personer sidde alene med skriftlige spørgsmål. Den første udfordring ligger i, at folk ofte læser det de gerne vil læse (og ikke hvad afsenderen håbede der ville stå), og den næste udfordring ligger i at folk svarer ud fra hvordan de har det i nuet, fremfor hvordan deres 'gennemsnitlige' oplevelse er. Der bør, når man læser undersøgelsen, altså tages højde for, at nogle svar på spørgsmålene kan være svar på andet end der oprindeligt blev ment med spørgsmålet. Derfor skal svarene mest ses som et øjebliksbillede af hvordan livet er på Margrethe Reedtz Skolen en tilfældig dag i marts.

Et godt eksempel på denne sproglige underfundighed er pigen fra 0., der til spørgsmålet "*Hvor mange gode venner har du på skolen*" svarer "*Næsten ingen*". Jeg spurgte hende efterfølgende (voksen som jeg er), om det var en god ting at have "*Næsten ingen*" gode venner og hun svarede prompte "*Ja, det er jo min bedste veninde!*". Så selvom et svar kan se negativt ud med 'trivselsøjne', kan det være det helt rigtige svar og tilmed et særligt positivt svar for den enkelte elev. Det samme gælder selvfølgelig også omvendt.

Vi har valgt at skære 'kortlægningsfasen' af vores UMV ind til 11 spørgsmål, som alle tager udgangspunkt i elevernes generelle trivsel på skolen. Hvordan har de det med skolen og i undervisningen? Hvordan har de det i frikvartererne? Hvor mange venner har de? Er klasselokalet rart at være i? Taler man pænt til hinanden på skolen? Alle sammen spørgsmål, vi ser som grundlæggende elementer for en elevs trivsel. 11 spørgsmål kan selvfølgelig på ingen måde dække over en så kompleks oplevelse, som det er at gå i skole. Men vores formål i denne omgang er, sammen med eleverne, at højne den enkelte elevs oplevelse af skolelivet på Margrethe Reedtz Skolen. Vores undersøgelse vil derfor på flere områder (især angående de fysiske rammer) være mangelfuld i forhold til DCUM's termometer. Det er et helt bevidst valg, for at gøre undersøgelsen så brugbar som muligt.

Afvikling og præsentation af kortlægning

Undersøgelsens 11 spørgsmål har hver 3 svarmuligheder som svarer til “Rigtig godt”, “Godt” og “Sjældent godt”. Det er ikke så nuanceret som DCUM’s termometer med 5 svarmuligheder, men det gør undersøgelsen nemmere at deltage i, så vi har kunnet sikre os at have én fælles undersøgelse for alle elever fra 0. til 7. klasse. Det giver os mulighed for, at få ét samlet indtryk af elevernes trivsel på skolen.

Spørgsmålene, og de dertil hørende svarmuligheder, er blevet udformet som en elektronisk formular, så eleverne enkeltvis har kunnet sidde ved en computer og svare på dem. Svarene er samlet i et regneark, og derefter talt sammen elektronisk. Ved enkelte spørgsmål har der været ugyldige svar, hvilket vil sige at nogle elever har valgt 2 svarmuligheder til ét spørgsmål. Disse svar er ikke talt med i det endelige resultat, hvorfor antallet af svar kan variere fra det ene spørgsmål til det andet. Ydermere var det ikke alle elever der var i skole på dagen; vi havde enkelte sygemeldinger og enkelte afsted på ferie. Undersøgelsen kan derfor ikke siges at favne ‘hele skolen’, men kan stadig give et billede af, hvordan livet er på Margrethe Reedtz Skolen en tilfældig dag i marts.

Efter sammentællingen af de enkelte svar, er alle spørgsmål omsat til en grafisk fremstilling i programmet Numbers fra Apple. Det giver ikke tydeligt de reelle tal, men i stedet et hurtigt overblik over ‘hvordan det står til’. Vores formål er at gøre tallene nemmere at forholde sig til, så man hurtigt får et indtryk af, hvor stor en del af eleverne der har givet de forskellige svar. Diagrammer bygger på antallet af svar, frem for procent.

Skulle nogen være interesseret i at se en oversigt over sammentællingen som regneark, kan den fremvises på skolens kontor.

For at give en forståelse for spørgsmålet, vil der til hver graf være en forklaring.

Afslutningsvis i denne rapport, vil vi kort redegøre for den videre proces ud fra elevernes svar.

God fornøjelse!

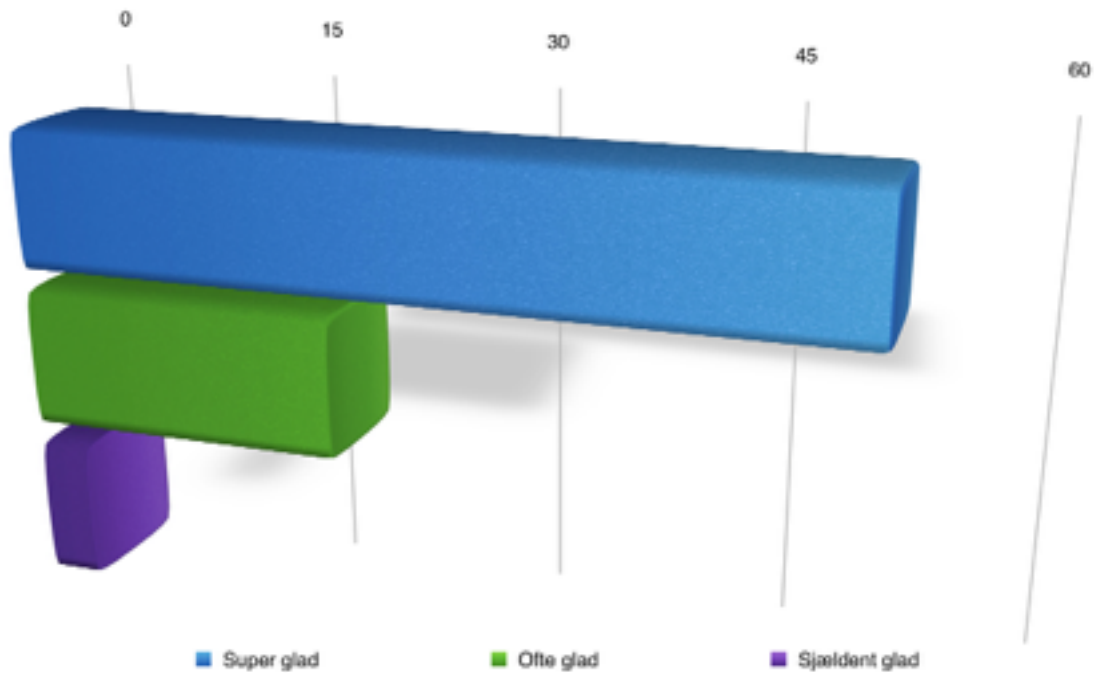
Kortlægning

Er du glad for at gå på Margrethe Reedtz Skolen?

Første spørgsmål går på det overordnede indtryk; om man er glad for skolen i al sin helhed.

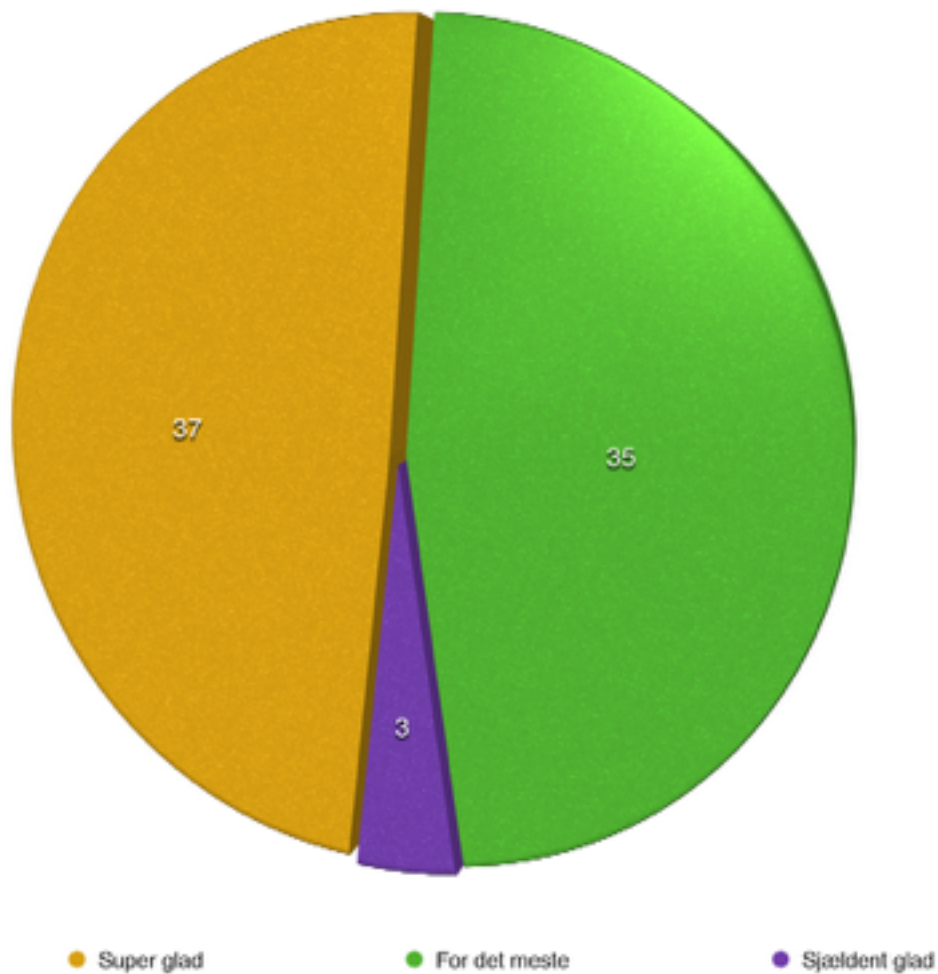
Figuren for resultatet ses herunder, og de enkelte svar, som bjælkerne repræsenterer, står anført med farve under selve diagrammet. Nedenstående resultat kan vi vist kun være stolte af.

Spørgsmålet giver et klart indtryk af en skole stort set alle elever er glade for at gå på, og hvor kun enkelte sjældent er glade for at gå på skolen. Det giver et rigtig godt udgangspunkt for at arbejde med trivsel på skolen, hvor eleverne også kan støtte hinanden i udviklingen.

Er du glad for lærerne?

Når vi som skole skal leve op til vores værdigrundlag og lave den kvalitetsskole vi stræber efter at være hver dag, er lærer/elev-relationen den relation hvor vi handler mest. Derfor kan man kun blive glad for at se, at hele 37 elever er super glade for lærerne, mens 36 for det meste er glad og kun 4 sjældent er glade for lærerne. Ifølge den meget omtalte *John Hattie undersøgelse*¹ er relationen mellem lærer og elev lige præcist der hvor nøglen til succes ligger. Her står vi tydeligvis allerede stærkt.

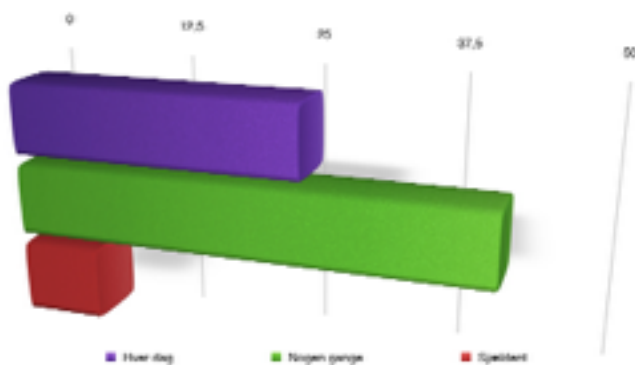
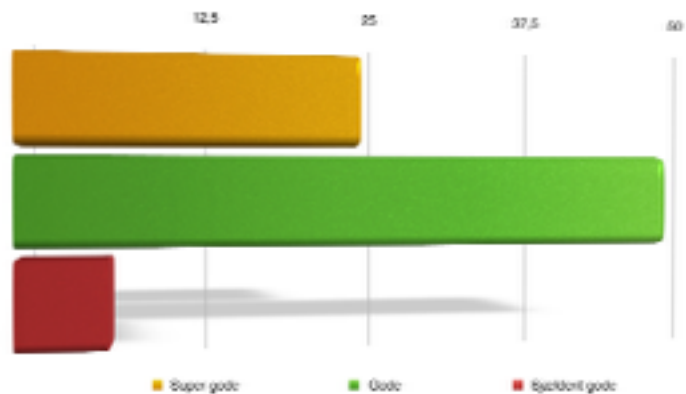
¹ Se en artikel om undersøgelsen på <http://gymnasieskolen.dk/se-hatties-topliste-hvad-virker-i-undervisningen>

Hvordan er timerne?

Eleverne bruger langt størstedelen af deres skoledag med undervisningstimer.

Derfor er det meget relevant at se, hvor gode eleverne oplever at timerne er. Igen ser resultatet godt ud, med mange der svarer "Gode" eller "Super gode", og kun få der svarer "Sjældent gode".

Vi tolker det sådan, at vi allerede har en god undervisning, som vi kan gøre bedre.

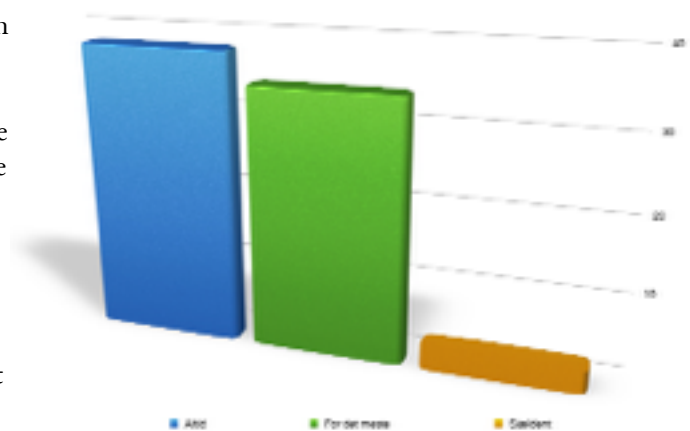
Hvor ofte lærer du noget nyt?

Et diagram med tilsvarende form som ovenstående finder vi i spørgsmålet om, hvor ofte eleverne oplever at de lærer noget nyt. Det kan være et svært spørgsmål at svare på, men svaret er klart - langt de fleste har en oplevelse af at de nogen gange eller tilmed hver dag lærer noget nyt. Det er vist de færreste af os, der kan blære os med at vi oplever at lære noget hver eneste dag - men det sker altså på Margrethe Reedtz Skolen.

Er klasselokalet rart at være i?

For at favne de fysiske rammer i undersøgelsen uden dog at trække fokus væk fra den generelle trivsel, valgte vi at spørge ind til, om klasselokalet er rart at være i. Om spørgsmålet har handlet om det generelle sociale, faglige og fysiske indtryk af lokalet eller mere konkret de fysiske rammer, har for nogen været lidt uklart.

Vi vælger derfor at fokusere på, at hvis man har det godt i sit klasselokale, må man også sidde godt og have de rigtige rammer. Ikke desto mindre, endnu et resultat vi kan være stolte af, og arbejde videre med.

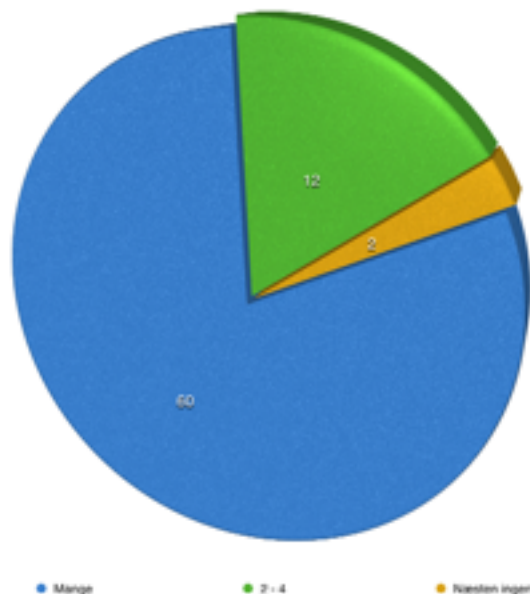

Hvor mange gode venner har du på skolen?

En anden vigtig relation i skolen, er elev/elev-relationen. På en friskole som vores nyder vi godt af, at eleverne jævnligt blander sig på tværs af klasserne. Ikke mindst fordi vi i løbet af skoleåret jævnligt samler eleverne på tværs af årgangene i deres 'familier'.

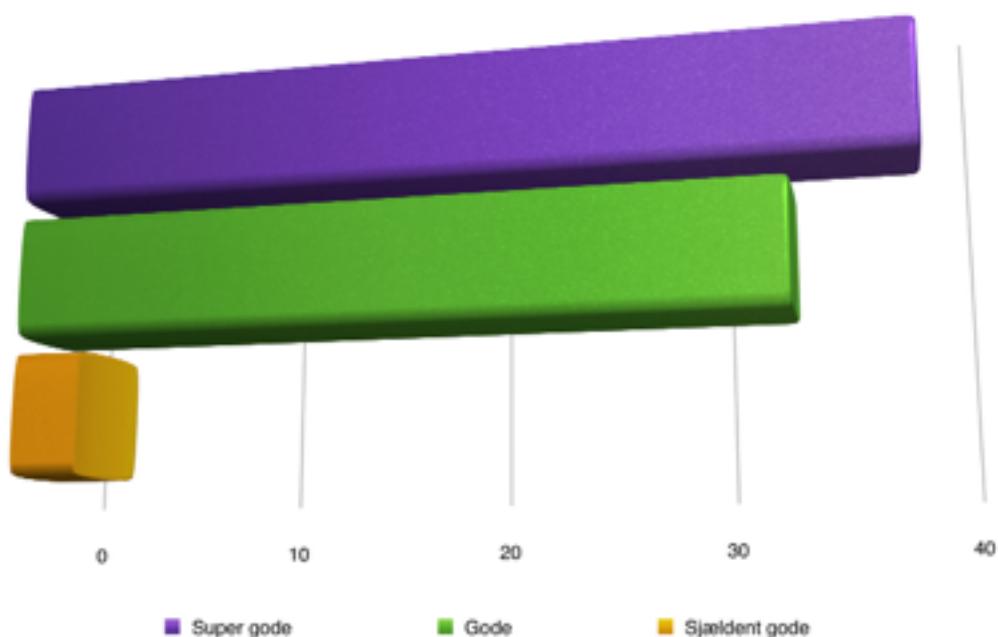
At vi har mange elever med mange gode venner, skulle være tydeligt for de fleste. Hvad undersøgelsen ikke viser er, om de med mange venner gerne vil have færre, eller om de med 2 - 4 eller næsten ingen venner gerne vil have flere.

Ikke desto mindre giver det os et klart indtryk af, at vi driver en skole med mange gode sociale relationer, og det er vi svært stolte af.

Hvordan er frikvartererne?

Når man ikke er til undervisning og fællesaktiviteter er der frikvarter på skolen. Et pusterum for mange elever, hvor de kan få lov til at lege med venner, og for mange også en særlig chance for at brænde noget energi af. Her er det også tydeligt at langt de fleste oplever gode eller super gode frikvarterer, og at meget få oplever sjældent gode frikvarterer. Det er et godt udgangspunkt for, at alle kan trives endnu bedre end de gør nu.

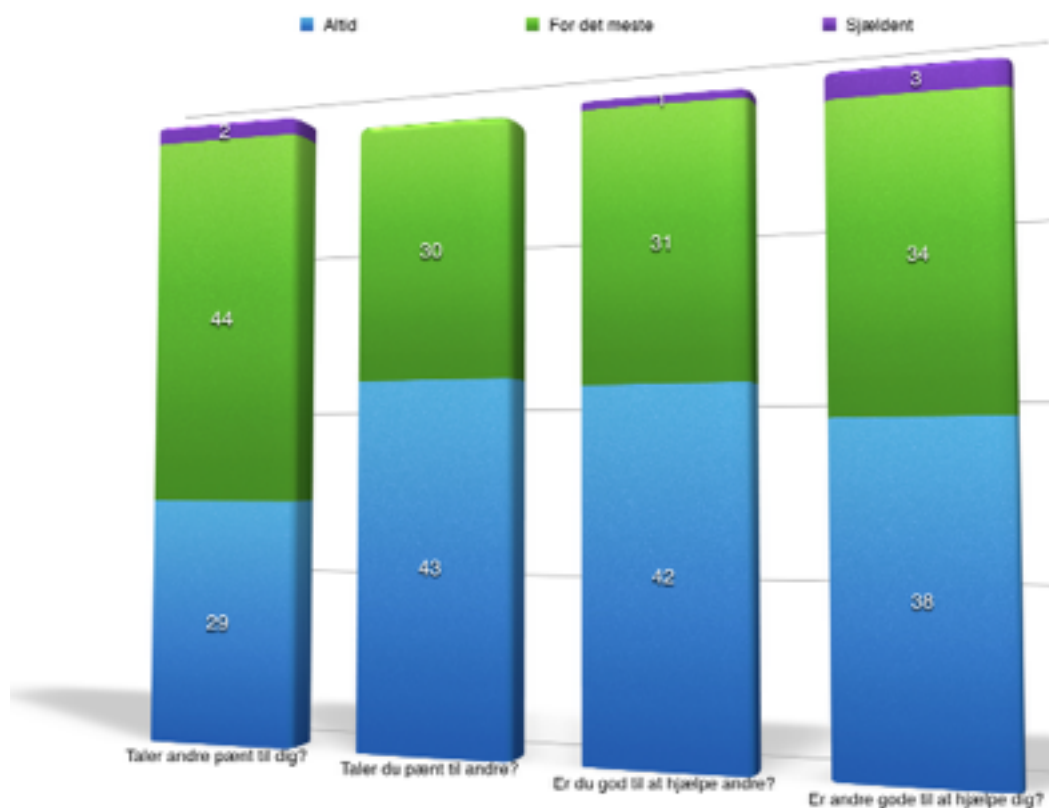

Sprog og hjælpsomhed

Som sidste spørgsmål i undersøgelsen valgte vi at zoome ind på elevernes sprog og hjælpsomhed. Lærer/elevrelationen er vigtig, men elevernes indbyrdes relationer både i klassen og på resten af skolen spiller også en væsentlig rolle.

Og her er der ikke så meget at tage fejl af. Ifølge eleverne taler de fleste altid eller for det meste pænt, samtidig med at de også altid eller for det meste er gode til at hjælpe andre. Kun få, henholdsvis 2, 0, 1 og 3 elever siger sjældent.

Det er et rigtig flot resultat.

Det videre arbejde

Som skoleleder kan man ikke være andet end stolt, når man ser resultatet af vores undersøgelse. Vi er helt bevidste om, at man ikke ukritisk kan tage en undersøgelse som denne for 'sandheden', men det giver stadig et godt indtryk af hvordan vores elever oplever skolen. Når man tænker på at Margrethe Reedtz Skolen stadig er under 2 år gammel, er det helt tydeligt at man her er lykkedes med - i en fart - at få skabt en god stemning.

Men selvom svarerne må siges at være (meget) positive for langt de fleste elevers vedkommende, findes der stadig elever som ikke oplever at det altid er godt at komme i skole, som sjældent synes undervisningen er spændende eller som sjældent oplever de lærer noget. Det er, og vil altid være svært at nå alle - men det skal ikke være en undskyldning for ikke at prøve!

Næste skridt

Vi har allerede på skolen talt med eleverne om resultatet af undersøgelsen, og fået indspark til hvordan det kan blive endnu federe at komme i skole. Ud fra dette vil vi sammen på skolen efter ferien, blandt lærerne og i klasserne, lave nogle aftaler som skal hjælpe os til at nå de mål vi vælger at sætte os.

Løbende vil jeg som skoleleder følge processen, og i samråd med lærerne finde frem til hvordan vi bedst undersøger om UMG'en har kunnet gøre en forskel for livet på Margrethe Reedtz Skolen.

Tak for jeres tid

Morten Mosgaard
Skoleleder